

27.4.20 עשינו מפגש דרך אפליקציית "זום", מפגש וירטואלי סביב הנושא של זיכרון נופלים. כבר חודשיים עברו מאז הסיור האחרון. הוראות השעה בגלל ה"קורונה" מונעות מאתנו להמשיך בפעילות ובמפגשים. כליל אדר הוא שהגה ויזם את המפגש הווירטואלי. כליל גם היה המארגן והמושך בחוטים של הביצוע. כל התהליך היה קצר מאד, ימים בודדים. אמוץ גצוב התנדב ונערך לעניינים הטכניים. חברים מהקבוצה התנדבו להיפתח ולספר על קרוביהם, יקיריהם וחבריהם שנפלו. זה היה מפגש מרגש, מפגש מקרב, למרות המרחק הפיזי. מפגש שביטא את הקשרים שהקבוצה הזאת יצרה עם השנים. משערים שיש לרבים מאיתנו מקורבים שנפלו, שירצו לשתף את סיפורם עם כולנו, מוזמנים ליצור קשר עם הצוות כדי שנוכל להעלות אותם באחד מהמפגשים הבאים.

בשעה 18:00 (שעתיים לפני הצפירה) ישבנו כל אחד בביתו מול המחשב .

כליל אדר פתח עם תודה על קיום המפגש האחר הזה, על ההתכנסות במקום המחבר והמחבק. (סדר הדברים מוצג לפי סדר כרונולוגי ממלחמת העצמאות ועד למלחמת לבנון הראשונה).

אברהם אילת סיפר לנו על

יום-טוב (לאצי) לוינגר ז"ל

יום-טוב היה חבר כפר מסריק. נולד בצ'כוסלובקיה בעיר ברטיסלבה (27.11.1922). היה ציוני נלהב. כישרון גדול בציור. בשנת 1939 בהיותו בן 16 (או 17) הוא עלה בגפו לארץ והצטרף לקבוצת נוער בקבוצת שילר. כל משפחתו נספתה בשואה. בשנת 1941 התגייס לצבא הבריטי. בתוך המלחמה הוא התחתן. לחם במצרים. אחרי המלחמה הצטרף לכפר מסריק (קרובי משפחה) והשתלב בצוות הרפת. (ראינו כמה ציורים מעזבונו). במלחמה התגייס לצה"ל והצטרף לשיירת יחיעם (27.3.1948) כמלווה באוטובוס המשוריין, בו נהרג, "נצר אחרון" למשפחתו. לאחר מותו נמצא בין חפציו מכתב בו כתב: "אם לא אשוב יודע אני בשביל מה נפלת". שניים מחברי כפר מסריק נפלו במלחמה. אריה פאוקר ז"ל ויום-טוב לוינגר ז"ל, על שמם נקרא המועדון לחבר בקיבוץ.

זמירה רוזן סיפרה לנו על אביה ועל אחיה

שאול נטר ז"ל

שאול, אבא של זמירה, נולד בגרמניה בשנת 1912. הצטרף להכשרה חקלאית, בעיקר רפת וגם סוסים. שם הכיר את אשתו לעתיד. הם עלו לארץ להכשרה בדגניה. שאול התאהב ברפת של דגניה ולא הלך להקים ישובים חדשים. זמירה נולדה בדגניה כבת בכורה (3 אחים). שאול שרת בצבא הבריטי כתותחן. בדגניה ערב המלחמה הוא הוצב בעמדה הקדמית כאחראי על מרגמה (בגלל ניסיונו הקרבי). בהתקפה על דגניה (18.5.1948) ירו הטנקים הסורים על העמדה הקדמית. שאול נהרג מהירי הזה, ממש לפני הגעת הטנק הראשון שהושמד על ידי בקבוק מולוטוב (נזרק על ידי שלום הוכבאום או יהודה שטרומ). השמדת הטנק הביאה לנסיגת הסורים ולהצלת דגניה.

בני (בן-ציון) נטר ז"ל

בני הוא אחיה הצעיר של זמירה. הוא נולד בדגניה (23.1.1948) 3 חודשים לפני שאביו נהרג. גדל כבן יתום שלא הכיר את אביו. היה "פרא אדם". נשלח לפנימיית "נעורים". שם הוא למד להפעיל ציוד

כבד. בצה"ל התגייס להנדסה קרבית כמפעיל ציוד כבד. בני נהרג בפעולת כראמה (21.3.1968) כאשר הפעיל טרקטור כבד להקמת גשר מעל הירדן. הוא נפגע מירי ארטילרי של הצבא הירדני.

שמענו ושרנו את השיר "מה אברך".

נגה ראובן סיפרה על אחיה

יואב שחר ז"ל

נגה נולדה בגבת. 4 אחים (שוש, יואב, נגה וגלעד). משפחה קצת אחרת בנוף של גבת. אמא צברית, דור רביעי בארץ, ומאד משפחתית, מה שלא היה מקובל אז. ארוחת ערב אכלו בבית ולא בחדר האוכל.

יואב היה שובב כילד, ונער רגיש, אוהב מוזיקה וריקודים. הוא נבחר מהכיתה שלו לצאת לנח"ל. הוא סירב והתגייס לשייטת. נלחם במלחמת ההתשה. לפני כל פעולה נתנו ללוחמים שחרור לביקור בית. נגה זוכרת את הביקור האחרון ואת העצב בעיניים, כאילו ידע. הוא השאיר מכתב בו כתב שהוא חושב שלא יחזור מהפעולה. "הפשיטה על האי גרין" במפרץ סואץ (20.7.1969) נערכה על ידי לוחמי סיירת מטכ"ל ולוחמי השייטת. יואב היה אחד משישה הרוגים.

נגה התייחסה אל השכול. "לחיות עם האבל הנורא" זה לא פשוט במשפחה. לא הייתה באמת התייחסות אל האחים. ההורים איבדו את שמחת החיים בגלל הכאב הגדול, ולא חזרו עוד לעצמם.

האבל משתנה עם הזמן והחיים – מגעגוע גדול הוא הופך לתחושות של החמצה. החמצה של המשך חיים, בניית משפחה ועוד.

"האם אנחנו ראויים?" (גם בן כיתה קרוב של נגה נהרג). המוות של אנשים קרובים נותן משמעות לחיים. נגה סיפרה שזה עשה אותה רגישה יותר לזולת, גרם לה לתת יותר מעצמה, לעשות דברים טובים לאנשים. הכול כדי להיות ראויה.

- אני סוטה כאן ממה שנאמר ושודר ומוסיף את מילות השיר "געגוע אינסופי" שכתבה רחל שפירא:

לְמַצוֹא אֶת הַדֶּרֶךְ, לְהִיטֵר רְאוּיִים. לְזַכּוֹר וְלִשְׁמֹר וְלִדְבוֹק בְּחַיִּים.	לְפָקוּחַ עֵינַיִם כָּל יוֹם מִחֶדֶשׁ גַּם אִם מֵעַן הַדְּמָעוֹת לֹא יִבֹּשׁ.
יָמִים וְשָׁנִים מְשֹׁאֲרִים סִמְנִים. צְרוּבִים הַשְּׂמוֹת, הַבְּעוֹת הַפְּנִים.	הַגְּעָגוּעַ אֵינְסוֹפִי הוּא וְלְעוֹלָם לֹא יַעֲזוּב. הָרִי הוּא חֶלֶק מֵעֲצָמֵנוּ בֶּן מִשְׁפָּחָה חֵבֵר קְרוֹב.
לְמַצוֹא אֶת הַדֶּרֶךְ, לְהִיטֵר רְאוּיִים. לְזַכּוֹר וְלִשְׁמֹר וְלִדְבוֹק בְּחַיִּים.	

צביה גצוב סיפרה על בן כיתתה

איתי ידעיה ז"ל

צביה היא בת חנייתה. כך גם היה איתי. איתי הוא בנם של משה ורחל. איתי נולד ב- 25.5.1953. צביה הקריאה מכתב שכתב איתי לאמו. מכתב עם שאלות נוקבות לגבי הרוע האנושי:

"עיתים הייתי רוצה לכתוב ולכתוב, להגיד ולזעוק. לזעוק כנגד העולם ולשאול: מדוע יש עניים, מדוע יש מוות, מדוע מסתלק לפתע אדם ואיננו עוד ורק לוח שיש קר מכפור מציין את מקומו של הלב החם?"

עיתים הייתי רוצה לצעוק חמס כנגד כל אותם שהורגים את אחיהם, כנגד כל אותם שמתכננים מלחמות, במשרדים, שולחים לשם בני אדם, ומסתכלים עליהם בטלוויזיה.

כך הייתי רוצה לזעוק ולצעוק ואין הקול נשמע ואין הוא יכול אף לפגוע באותם השמים."

בפברואר 1973 איתי התגייס לשריון.

איתי נהרג ביום הראשון של מלחמת יום הכיפורים – 6.10.1973 בחזית הדרום.

שמענו ושרנו את השיר "אנחנו שנינו מאותו הכפר".

רותם ורסנו סיפרה על אחיה

אליאב (אליק) גפן ז"ל.

אליאב נולד ב- 11.11.1955 בכברי. היה נער דומיננטי ושקט, תלמיד מצטיין. חובב טבע וטיולים. את עבודת סיום י"ב הוא עשה בנושא שיפור הפוריות באנונה. אחרי בית הספר היה בשנת שירות של "מחנות העולים". הרבה טיולים בעיקר בדרום, תמיד הלך יחף. היה אכפתי לגבי איכות הסביבה. אליאב שירת בסיירת גולני.

ב- 20.8.1975 חדרה חוליית מחבלים ליד חנייתה. אליאב היה בכוח שהוקפץ לחיפוש אחריהם. בקרב חוסלה החוליה ואליאב נהרג. רותם הקריאה מכתב תנחומים שכתבה מורתו מירי מס.

רותם מוסיפה – מדי כל יום זיכרון, קצת לפני הצפירה, מתאספת המשפחה לטכס קצר בחנייתה ליד מצבת הזיכרון במקום בו אליאב נפל. יוסי ז"ל ונאוה ארז מחניתה הנהיגו מסורת בחניתה שבה בכל יום זיכרון מגיעים לנקודת הנפילה של אליאב ילדי כיתה ו' עם הוריהם. הם לבושים בחולצות לבנות, ועורכים במקום טכס של הקראות שירה ונגינה שהם הכינו. ברור שהילדים וחלק מהוריהם נולדו אחרי מותו של אליאב. זהו סוג של אמירת תודה והערכה לחייל ששמר על חנייתה ושילם על כך בחייו. זהו מסר עם ערך חינוכי המועבר לדור הבא וזה ממש מרגש.

כליל אדר סיפר על מפקדו

צור מאור ז"ל

צור היה מ"פ בקורס קציני שריון (קק"ש). היה מפקד נערץ.

הגדוד כולו הוקפץ לצפון ונכנס ללבנון במלחמת שלום הגליל – יוני 1982. ביום הרביעי ללחימה – 8.6.1982 נעה הפלוגה מדרום לג'זין (מרחב יפה וירוק) ונכנסה למארב שריון סורי. כליל תיאר את האירועים מנקודת ראות של הטנק השלישי בשיירה – 1ב' - שנסעה על ציר צר. צור כמוביל פגע בכמה טנקים סורים. כשניסה לדחוף טנק סורי פגוע לתהום כדי לפנות את הדרך, פרס הטנק שלו את השרשרת ונתקע. צור קפץ תחת אש לטנק השני – 1א', והמשיך איתו את הלחימה. הטנק נפגע. 3 לוחמים נהרגו יוסי קוברינסקי, רביב קריו וצור מאור. החייל הרביעי ישי גדסי נפצע. (ישי מקבוצת יבנה נהרג אחרי כמה שנים בפיגוע ירי של מחבל על תחנת אוטובוס). לגדוד כולו היו 9 הרוגים במלחמה.

כליל הקריא לנו קטע מזיכרונותיו, וגם שיר שכתב. כליל גם סיפר על אנדרטה לזכרו של צור שהוא עזר להקים. אנדרטה שנמצאת צפונית למנרה.

שמענו ושרנו את השיר "היה הוא אפור".

סיכום – כליל הודה לכל השותפים והמקשיבים. רועי הודה לכולם על המפגש. הבת של זמירה הצטרפה לתודות מנקודת ראות של צופה מהצד – "אתם כמו משפחה". גם נאדין הוסיפה תודות. אמרה שהיא נרגשת לחוות ביחד ולהעמיק את הקשר ביננו.

סיימנו בשירת "התקווה". תודה לכליל אדר על היוזמה והביצוע. תודה לאמוץ גצוב. ותודה למשתתפים.